

Cvičenie 6: Karteziánsky súčin a relácie

→ **Úloha 1.** Ktoré z nasledovných možností korektne definujú usporiadanú dvojicu (a, b) ?

- a) $\{a, b\}$
- b) $\{a, a, b\}$
- c) $\{a, \{b\}\}$
- d) $\{\{a\}, \{b\}\}$
- e) $\{a, \{a, b\}\}$
- f) $\{\{a\}, \{a, b\}\}$

Úloha 2. Definujte usporiadanú trojicu (a, b, c) .

→ **Úloha 3.** Dokážte, že pre ľubovoľné množiny A, B, C platia identity:

- a) $(A \cap B) \times C = (A \times C) \cap (B \times C)$,
- b) $(A \cup B) \times C = (A \times C) \cup (B \times C)$,
- c) $(A - B) \times C = (A \times C) - (B \times C)$.

Úloha 4. Nech A, B, C sú množiny.

- a) Dokážte, že ak $A \subseteq B$, tak $A \times C \subseteq B \times C$.
- b) Ako sa zmenení výsledok z a), ak namiesto $\subseteq$ píšeme $\subsetneq$?
- c) Platí aj opačná implikácia?

Úloha 5. Dokážte, že množiny A a B sú disjunktné práve vtedy, keď $(A \times B) \cap (B \times A) = \emptyset$.

→ **Úloha 6.** Majme reláciu M z množiny $\{a, b, c, d\}$ do množiny $\{1, 2, 3, 4, 5\}$ a reláciu N na množine $\{1, 2, 3, 4, 5\}$, ktoré máme zadané nasledovne:

$$M = \{(a, 2), (a, 5), (b, 1), (c, 2), (c, 3), (c, 5)\},$$
$$N = \{(1, 1), (1, 3), (1, 2), (2, 4), (3, 4), (4, 4), (4, 5)\}.$$

Ako vieme tieto relácie znázorniť? Vypíšte relácie M^{-1} , N^{-1} , MN a NM (ak existujú).

→ **Úloha 7.** Na množine L všetkých ľudí, ktorá má rozklad $\{M, Z\}$ na mužov a ženy, definujeme relácie:

- $D: aDb \Leftrightarrow a$ je dieťaťom b ,
- $S: aSb \Leftrightarrow a$ je zosobášený(-ná) s b .

Pomocou relácií D, S , operácií na reláciách a množinových operácií definujte relácie:

- a) je rodičom, $\leftarrow$
- b) je matkou, $\leftarrow$
- c) je dedkom, $\leftarrow$
- d) je súrodencom,
- e) je bratom,
- f) je svokrou, $\leftarrow$
- g) je ujom,
- h) je sesternicou,
- i) je predkom,
- j) je príbuzným.

→ **Úloha 8.** Nech D a E sú relácie medzi prvkami množín A a B . Dokážte, že $(D \cap E)^{-1} = D^{-1} \cap E^{-1}$.

→ **Úloha 9.** Nech D je relácia medzi prvkami množín A a B a nech E je relácia medzi prvkami množín B a C . Dokážte, že potom $(DE)^{-1} = E^{-1}D^{-1}$.

Úloha 10. Nech R, R_1, R_2 sú binárne relácie z A do B a S, S_1, S_2 binárne relácie z B do C . Rozhodnite, či vo všeobecnosti platia nasledovné tvrdenia:

- a) $R(S_1 \cap S_2) = RS_1 \cap RS_2$
b) $(R_1 \cap R_2)S = R_1S \cap R_2S$
c) $R(S_1 \cup S_2) = RS_1 \cup RS_2$
d) $(R_1 \cup R_2)S = R_1S \cup R_2S$
e) ak $S_1 \subseteq S_2$, tak potom $RS_1 \subseteq RS_2$
f) ak $R_1 \subseteq R_2$, tak potom $R_1S \subseteq R_2S$
g) $R(S_1 - S_2) = RS_1 - RS_2$
h) $(R_1 - R_2)S = R_1S - R_2S$

V prípade, že v niektorom prípade neplatí rovnosť, platí aspoň jedna inklúzia? Platia v c) a d) obrátené implikácie? (Riešenie úlohy si môžete pozrieť v skriptách Olejár, Škoviera na strane 70 (77 v pdf), Veta 4.3).